

přikázáno členům advokátní komory, aby, přijímající do služeb koncipienty-začátečníky, požadovali nejméně dobrý prospěch státní zkoušky judičiální a státovědecké, odporuje ustanovení § 6 zák. č. 40/1922 Sb. z. a n., neboť účinek tohoto usnesení projevuje se v tom, že se pro přijetí do advokátní praxe a tím i pro zápis do seznamu kandidátů advokacie stanoví podmínka další, znamenající zhoršení a zpřísnění zákonných podmínek pro zápis do seznamu kandidátů advokacie česko-slovenského státního příslušníka, složivšího tři státní zkoušky nebo dosáhnuvšího hodnosti doktora práv. Důsledné provádění tohoto usnesení by mohlo mít i za účinek, že by z přijetí do advokátních služeb a ze zápisu do seznamu kandidátů advokacie byli vyloučeni absolvovali právníci, kteří — třeba později složili přísné zkoušky vyžadované k nabytí hodnosti doktora práv s nejlepším výsledkem — vykonali státní zkoušku judičiální nebo státovědeckou s prospěchem jen dostatečným, ač i zkouškou s takovým prospěchem splnili podmínku stanovenou zákonem k zápisu do seznamu kandidátů advokacie. Zmíněné usnesení valné hromady advokátní komory nepohybuje se tudíž v mezích zákona, nýbrž zákonu přímo odporuje. Tomu-li tak, překročila valná hromada advokátní komory usnesením tím meze svého oprávnění. Usnesení to není pro její členy závazné a porušením jeho nemůže se člen advokátní komory dopustit kárného přečinu. Odpovídá proto napadené usnesení, třeba posuzovalo případ se stanoviska jiného, stavu věci a zákona a stížnost proto nemohla mít úspěch.

### Čís. 375 dis.

**Žádá-li advokát od chudé strany, již byl zřízen zástupcem chudých, zálohu na hotové výdaje, porušuje povinnosti povolání a zlehčuje čest a vážnost stavu, byť šlo jen o výlohy korespondence se stranou a třeba byla záloha sebe nepatrnější.**

(Rozh. ze dne 19. prosince 1938, Ds I 40/38.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání zástupce komory z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný advokát zproštěn obvinění pro kárný přečin porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený kárný nález v ten smysl, že uznal obviněného vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že si vyžádal jako zástupce chudých od chudé strany zálohu na hotové výdaje, nedbaje předpisu § 64, odst. 5 c. ř. s.

## Z d ů v o d ů :

Odvolání návladního komory nutno přisvědčiti. Paragraf 16 advokátního řádu ukládá advokátu, je-li ustanoven zástupcem chudých, povinnost k bezplatnému hájení práv chudé strany. Podle poslední věty třetího odstavce téhož zákonného ustanovení je poskytována náhrada hotových výloh takového zástupce státem. Podle § 64 c. ř. s. jeví se obsah práva chudých mimo jiné v tom, že osvobozuje chudou stranu prozatím od kolků a jiných státních poplatků (§ 64, odst. 1, č. 1 c. ř. s.), zejména i poštovného, dále i jiných hotových výloh vedením sporu podmíněných (poplatků a výloh úředních osob, svědků, znalců, poplatků za úřední opisy a vyhlášky, hotových výdajů, které učinili zákonní zástupcové ustanovení procesním soudem nebo advokát nebo zástupce chudé strany); tyto poplatky a výdaje sluší prozatím za chudou stranu zapraviti ze státní pokladny (§ 64, čís. 5 c. ř. s.); dále dává právo chudých chudé straně právo žádati, aby jí byl zřízen advokát k prozatím bezplatnému hájení jejich práv ve sporech, uvedených v § 64, čís. 3 c. ř. s. Rubem těchto ustanovení, jejichž účelem jest odstraniti nevýhody, které pociťuje chudá strana právě pro svou chudobu při vedení sporu a které tkví v tom, že by musela ihned a přímo platiti hotově jisté výlohy, jednak v tom, že by si musela pro svůj spor zřizovati zmocněnce a tím brát na sebe povinnost hraditi náklad s tím spojený, — je povinnost advokátova, aby od chudé strany nic nežádal z důvodu jejího zastoupení, ani odměnu za ztrátu času a námahu, ani hotové výdaje.

Tím tedy, že obviněný požadoval od chudé strany, byv jí ustanoven zástupcem chudých, zálohu, třeba jen na výlohy korespondence s chudou stranou, porušil uvedený předpis § 16 adv. řádu a § 64, čís. 5 c. ř. s. a z nich plynoucí pro něho povinnost výše uvedenou, která je povinností povolání. Možnost vzbuditi dojem, že advokát má požadováním zálohy na chudé straně v úmyslu se obohatiti u výkonu povinnosti, která je mu uložena zákonem jako povinnost bezplatná, týká se způsobilosti tohoto jednání snížití čest a vážnost stavu a přichází proto v úvahu při posouzení, jde-li o kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu.

Kárný nález se mýlí, má-li za to, že zmíněný nepříznivý úsudek nebyl v souzeném případě opodstatněn vzhledem k nepatrnosti částky zálohou požadované. Je známo, že ve veřejnosti je rozšířeno vědomí, že právo chudých — udělované podle zákona (§ 63, odst. 1 c. ř. s.) těm, kdo nemohou beze zkrácení nutné výživy potřebné pro sebe a pro svou rodinu zapraviti náklady na vedení rozepře — poskytuje straně chudé zproštění od placení jakýchkoli poplatků a útrat, že jí dává právo, aby mohla vésti spor úplně bezplatně. Je proto citlivě reagováno na to, je-li od chudé strany advokátem cokoli požadováno před skončením sporu. Z oznámení N. č. ř. 1 plyne také, že požadavek zálohy obviněným vzbudil u jmenovaného údiv a nepochybně také dojem nekorektního postupu obviněného. Již požadování sebe menší částky zástupcem chudých na

chudé straně, ať už jménem odměny nebo jen hotových výloh, je s to přivoditi nepříznivé hodnocení advokáta a celého stavu u strany tím dotčené. Vzhledem k nebezpečí z toho hrozícímu pro důvěru v advokátní stav nutno považovati za protistavovské a proto nepřípustné již samo překročení předpisu § 16 adv. řádu a § 64, odst. 5 c. ř. s. požadováním zálohy na chudé straně vůbec. Nelze vylučovati kárnou odpovědnost proto, že záloha byla nepatrná, což by vedlo k důsledku, že by bylo přenecháno úvaze advokáta, poměry strany chudé ani neznajícího, zda a do jaké výše může požadovati od strany té přímo (zálohou) hotové výdaje, aniž po případě věděl, v jaké výši mu vzejdou, a umožňovalo by obcházení povinnosti bezplatného zastupování chudé strany. I objektivně nepatrná a pro advokáta bezvýznamná částka může znamenati pro chudou stranu velikou újmu, tak, jak tomu bylo v souzeném případě podle oznámení N., jenž uvedl, že jsa čtyři léta nezaměstnán, neměl ani požadovaných 30 Kč a musel si je vypůjčiti, aby vyhověl výzvě obviněného, a může vzbuditi tak nepříznivé mínění o advokátu. N., jenž byl jednáním obviněného dotčen a, jak uvedeno, nepříznivě je posuzoval, jistě o postupu obviněného nepomlčel, takže závadný postup obviněného přišel ve známost veřejnosti, čehož si obviněný jako advokát musel býti vědom.

Pokud obviněný v připise zaslaném kárnému senátu Nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 1938 uvádí s poukazem na předložený zároveň dopis N. ze dne 14. dubna 1938, že nejde o osobu chudou s nárokem na právo chudých, nýbrž o obchodníka, přezírá, že je rozhodno jedině, že N. byl v době udělení práva chudých a trvání sporu nezaměstnán a nemajetný a že stav nastavší u něho v roce 1938 nepřichází tu vůbec v úvahu. Je proto jednáním obviněného založena kárná skutková podstata porušení povinnosti povolání i zlehčení cti a vážnosti stavu. Odůvodněnému odvolání bylo proto vyhověti a uznati právem, jak uvedeno ve výroku.

#### Čís. 376 dis.

**Nebyl-li advokát zpraven o zániku plné moci advokáta odpůrcova způsobem předepsaným v § 36 c. ř. s., prohřeší se na cti a vážnosti stavu, jedná-li přímo s procesním odpůrcem, byť byl odpůrce v té době již soukromě vypověděl svému zástupci plnou moc.**

(Rozh. ze dne 19. prosince 1938, Ds I 62/38.)

**Nejvyšší soud** jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl uznán vinným kárným přechinem zlehčení cti a vážnosti stavu.